

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona,
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi, és köz-
gazdasági hetilap.A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.Előfizetési pénzek és reklamációk,
Feigl Gyula

kiadó címére küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

XXIV. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

40. szám.

Októberi gondok.

A természetnek lassu hervadása méla gondolatokra, nyomasztó hangulatra készítet mindig. A közlegő tél azonban soha oly súlyos gondokat nem okozott fobb-hirei. „Inség előtt”, „A drágaság”. „Sztrájk” című lapközlések jelzői annak, hogy a tél mily jegyben indul. A magyar Kánaánban, vagy másként az ország magtárában, — a hogyan Bácskát a közszáj hívja — már megindult a szervezkedés. Bácsmegeye alispánja a jelentkező drágaságra és inségre tekintettel figyelmezteti az előjáróságokat, akik a téli időszakra munka nélkül vannak. Fölhívja az előjáróságok figyelmét arra is, hogy tegyen már most intézkedéseket a netalán bekövetkező iuség enyhítésére. Ivánka Zsigmond, a Hontmegeyei Gazdasági Egylet elnöke meg valóssággal „Riadót” fuvat és hívja a vármegye jobbait a pauperizmus leküzdésére.

Biz' ez megdöbentő praeludium.

Ha az ország magtárában — Bácskában — a közhatóság látja, hogy elfogyott az ennivaló, mi lesz az árvai hegyekben?

A helyzet mindenesetre az erőnek egyesítésére, az érdekek társulására és közös intézkedésekre sarkal.

Es a veszedelem előszele végig sivitván, — nem hiányzanak a szervezkedésnek hirei sem. A közönyösnek, a nem is egészen igazságtalanul indoleusnak mondott társadalom a ropogtató veszedelem hírére együttesen akar ellenállani.

Kétségkívül az ország gazda közönségének — legaktuálisabb kérdése ma a takarmányhiány. A már eddig is horribilisen fölszökött árnál a legkegyetlenebb áruzsora léphet föl a gazdák megrottására. Az áruzsora ellen pedig a legsikeresebben védekezhetnek a gazdák, ha tömörülnek. A mint értesülünk, a Délvidéki Földmívelők Egyesülete 50.000 mm. szénát, 10.000 mm. korpát, 2000 mm. erőtakarmányt szerzett be és osztat ki tagjainak. Ezzel a tömegben való beszerzéssel az élelmes németek az áruzsorától megszabadulnak. élvezik a tömeges beszerzés kedvezőbb konjunktúráit és egyenkint elvetik a beszerzés gondját.

A borsodmegeyei Gazdasági Egylet a vármegyétől kölcsönvette a mezőgazdasági célokra felhasználható alapot és ezt a kis gazdák szükségleteinek beszerzésére mint forgó tőkét fruktualja.

A pozsonymegyei Gazdasági Egylet éppen így tesz a Pálffy-féle magtár alappal.

Erdélyrészen vonzó a szolnokdobokamegeyei Gazdasági Egylet példája, mely egyesület a kisgazdáknak 21500 mm. szénát iratott össze és nyilvántartja a beszerzési forrásokat. És mivel ma napság csupán a szükségbeli takarmányok fölhasználása juttathatja a gazdákat abba a helyzetbe, hogy állataikat kiteleltethessék, — ugyancsak a szolnokdobokai gazdasági egylet, mellette az aradmegeyei, szolnoki, sárosmegeyei — száz számra szedi be a szecsakavágókat, mert tudja és tudják a többi gazdasági egyletek is, hogy a szükségbeli takarmányok (falomb, zsombolyázott tengeriszár,

még a szolövesző is) csak szecsakálással előkészítve etethető az állatokkal.

Am, a mint Bácsmegeye előrelátó alispánja véli, — az októberi gondok nem szoritkoznak az üres jászol, szénapadlás körül: a pauperizmus réme ijeszitget és valóban az emberszerető társadalomnak szervezkednie kell, hogy ezt enyhítse.

Csak az a kívánatos, hogy valahogy ne kezdjünk ehhez az emberszerető munkához olyan balul, mint néhány év előtt az Alföldön. A hol, a mikor egyszer csak szomoruan aktuálisá vált a társadalmi nemesszivü segítség, ezt úgy vélték végezni, hogy pénzbeli alamizsnákat osztottak ki.

A mint gondolni lehetett, ugy történt: a szemérmes szegény koplalt, inséget látott, — a szemérmetlen kapzsi pedig az emberszeretet filléreiből, söt forintjaiból gyarapította a — takarékbetétjét.

Ilyen fajta népsegítésből nem kérünk. Ez a nép valóságos demoralizálása.

Munkát, a mindennapi kenyér megszerezhetésének tisztes alkalmait adjuk meg a népnek.

Es ebben az erőnek komoly megfontolásával szervezkedve kell tenni.

A mostani és súlyosan reánk nehezedeó gondokkal szemben egymás segítéseivel, összetartással álljunk. Azok a példák, a melyeket fölhoztunk világosan megmutatják hogyan kezdjük meg az októberi gondok elosztatását.

V. L.

Tárca.

Chioggia.*)

Szegény halász szigetke
A lagunák során
Egy virágszál se nyilik
A házak udvarán.

Nincs földje, gyára, telke,
S a napja perzselő, —
De dus kiucsekkel ér fel,
Amije van, a nó.

Roskatag házsorok közt,
Hol lépni félsz talán,
Csordás rózsává feslik
A rózsás csoda lány!

Oltári Madonnánakul
Mik örök életűek,

*) Ejtad: Kiudsa.

Titánok szent ecsetje
Ot örökíti meg.

Ha bolygsz Itáliában
Nagy alkotók nyomán
S megbüvöl egy Madonna:
Az chioggiai lány!

Van egy ház otthon, nálunk,
Egy ház a sok között;
Egy szóke szende lányka
E házba költözött.

Ha élneek titánok,
S kezök voln' isten:
Nem Chioggiába mennének
Madonnát tartani!

Balladnikó.

A méh.

Irta: Bródy Sándor.

Lapunk jogosított közleménye:
Köböl készült nagy méhe diszította a háromeme-

letes palota homlokzatát. Olyan nagy volt, mint egy kisebbfajta kövér ember, a nagy potrohával, kis fejével, rövid lábaival.

Mikor fölrakták a házra, melynek egyetlen disze volt, az utca átelienes oldaláról egész nap nézte egy fölöttébb takaros öreg ur. Kicsiny fejű, nagy potrohu, a lábai aprók; mintha a nagy méh odafent a stilisált hasoumása lett volna. Ugy is örült, örvendezett neki, valahányszor csak ismerős ment el mellette, megfogta és mutogatta: — Nézzé a méht az ám az állat, ezer forintba került . . .

— Pajtás, nézzed a méh-ünk ez nagy, köböl való és drága. De a kicsi . . . az istenadtuk! Olyan légy.

Mikor minden be volt vakolva az új palotán is a a méh két oldalán ott ragyogott a fölírás is: Takarékpénztár, a mikor a városban nem beszéltek többé az új palotáról, hanem egy most nyilt szerfölött kényelmes kávéház lett a férfiak beszéditárgya: a kövér kis ember még mindig nem tért napirendre a méh fölött és akáki jött is föl az igazgatósági szobába nem mutatta többé viz alá sülyeszthető nagy Wertheimjét, hanem a méhről tudakozódott, arról beszélt:

— No látta-e? Mit mond hozzá, mi?

Szerelmes volt ebbe a kezdetleges, vidéki kófa-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellomen azaga és jó isz miatti a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvagonkint 4-kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti ceggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).**

Előfizetési felhívás.

A Kőszeg és Vidéke, az egyetlen magyar lap Kőszeg és vidékén.

A Kőszeg és Vidéke nemcsak a házalba, hanem a szívekbe akar hatolni, hogy magyar nyelven magyar érzelmeket keltsen, tápláljon és terjesszen!

Ebben a működésünkben azonban nem lévsztjük szem elől a tapintatosságot: nem ósárlással, nem kényszerrel, hanem szelid eszközökkel, az érzelem magyárosításával reméljük legjobban szolgálhatni a magyar nemzeti kultúrát.

F. é. október haváralez év negyedik negyede veszi kezdetét, amire legalkalmasabb az előfizetők sorába lépni azoknak, akik eddig lapunkat nemzeti missziójában nem támogatták.

Tisztelettel felkérjük hátrahákos előfizetőinket, hogy az előfizetési összegetek lapunk kiadóhivatalának beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. A Kőszeg és Vidéke heti lap megjelenik minden vasárnap. Előfizetési díja egész évre 8 k., félre 4 k., negyedére 2 k., egyes szám ára 20 fillér. Tanítók, községi jegyzők felelőn fizethetnek elő. Nyíltér sora 40 fillér. Hirdetés meggyezés szerint díjaztatik.

A közönség szives pártfogását kéri

a Kőszeg és Vidéke szerkesztősége.

Városi ügyek.

2904 1904.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szüretelés kezdésétől a városi táncsa f. é. október hó 3-ik napját állapította meg. Kőszeg, 1904. évi október hó 1-én.

Dr. Sissorics,
polgármester.

Olvasóinkhoz. Lapunk mai számában egyik legjelesebb írónknak Bródy Sándornak lapunk számára írott tárcáját közöljük. Bródy nyitja meg azok sorát, a kik lapunkat gazdagítják a fővárosi írók között. Sikertől ugyanis egész seregét a legjobb nevű fővárosi írónak megnyerni. Így már a legközelebb közreadjuk Eötvös Károlynak, a legjobb magyar elbeszélőnek egyik pompás tárcacikkét. Balla Miklós, az ifjú költői nemzedék e sokat ígérő alakja már mai számunkban bekapogtat egy szép hangulatos verssel. Abrányi Emil, Jakab Ödön, Farkas Imre, Zempléni Árpád ígértek még verset. Gelléri Mór, Köbör Tamás vezető cikkekkkel. Rakosi Viktor, Szomaházy István, Szöllősy Zsigmond, Sebők Zsigmond, Szabóné Nögáll Janka tárcacikkeket. Olvasóink bizonyosan méltányolják igyekezetünket, melylyel lapunk nivóját állandóan emeljük.

Hírek.

— **Ö Felsege** a király névnapján, f. hó 4-én, kedden reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet tartatik a Jézus

vágó munkába, mely legkedvesebb állatát rögzítette meg azon a palotán, mely színleg a takarékpénztáré volt, de tényleg az óvá, a legtöbb részvény tulajdonosáé, a főpénztáruoké, az igazgatóé, a méhé. Mert egy hónap sem telt el és már is mindenki úgy nevezte a városban, sőt egyszer egy rakoncátlan gyerek utána és kiabálta: „méh... méh!” Csudálkozva nézett a kolyók után hirtelen elmosolyodott, vidám lett egészen. Motyogott magában, valószínűleg azt: „Ni ez a gyerek... igaz van!”

Csakugyan olyan volt, mint ama munkás állatok, melyek milli szorta több vagyont gyűjtenek, mint amennyire nekik vagy óvének szüksége van. Mohón, buzgon, olyan duhvel, hogy szinte megölik azt, a ki munkájukban meg akarja akadályozni őket.

A méh is egyszer... A fullánk mérge volt az ember belehalt. De ez csak egyszer esett meg, régen akkor még fiatal volt. Most már ebben különbözött sárga kis bogaraitól, azt tartotta, mondotta, cselekedte:

— Pénzzel bano embernek haragudnia, bosszúra gondolnia nem szabad. Vidámnak kell lenni, mindig mint a méhek...

Ő maga ilyen is volt mindig. Az volt mint főpénztáros, a ki kieszközölte magánál, az igazgatónál a kölcsönt. Az volt, a mikor a parasztok hozták a sok ajándékot, hogy nagy kamatra, teljes biztosíték mellett váltóra pénzt adjon nekik és mért ne lett volna vidám, a mikor a szép asszonyok jöttek töl az igazgatósági szobába, hogy férjeik helyett kegyes elnézést kérjenek tőle? A mikor földhöz ragadt szegények zsellérek, ko-

szíve templomban, melyhez az összes hatóságok és hivatalok meghívtattak.

— **Szabadságolás.** Beer Károly katonai lelkész-tanár egészségének helyreállítására f. é. december hó 18-ig terjedőleg szabadságot tartott és Abbaziába utazott.

— **A király a tüdőbetegekért.** A király legkegyelmesebben elrendelte, hogy a József Főherceg Sanatorium Egyesületnek, mely már a tavasszal hozzákezd az első népszanatorium építéséhez, a budapesti királyi bérház egyik földszinti bolthelyisége ingyenes enged-tessék át az egyet humanus céljaira. Ugyan is az egyesület a rajtétét rendez és a sorsjáték igen értékes nyereményeit a királyi bérházban teszi közzszemlére. A József Főherceg Sanatorium Egyesület sorsjátéka iránt meggyenkben és városunkban nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Szabadság után.** August János városi főjegyző 4 heti szabadsága letelvén f. hó 1-én hivatalát átvette.

— **A városi virilisták.** A város legtöbb adót fizetőinek névjegyzéke már kiigazított. E névjegyzék szerint következő viriliseink lesznek 1905. évre: Esterházy Miklós herceg, dr. Waisbecker Antal, dr. Stür Lajos, Eitner Gusztáv, községi ált. takarékpénztár, Tipka Ferenc, Güntner Mihály, Szebold Károly, Kincs István, Czeke Gusztáv, Markovits József, Perkovits Ferenc, id. Unger Károly, öz. Waisbecker Edéné, Popper Ignác, öz. Sziklay Jánosné, dr. Lauringer János, Mohr Vilmos, Jánosa Lajos, Pfeffel János, községi takarékpénztár, Szebold Frigyes, öz. Puri Frigyesné, Domonkos rend, dr. Deutsch Lajos, Pollák Sándor, Fuchs János, Waisbecker János, Mohr Mihály, Scureiner János, dr. Dreiszker József, Róth Sándor, ifj. Unger Károly, Csikós Ede, mint rendes tagok. Mint pottagok fölvetettek: Nyulassy Istvánné, Polgári iskola, Glatzhofer Samu, Waisbecker Heurikné dr. Hegedüs János, öz. Chernel Kálmánné, Paller András és Eitner Ede. A képviselőtestület e hó 7-én logja a névjegyzéket tárgyalni.

— **Bucsujárás.** F. é. szeptember 27-én *Palinkás* József helybeli kaplán vezetése alatt egy bucsujárócsapat vonult Kismartomba. A bucsujárók tegnapelőtt érkeztek vissza városunkba.

— **Rohonc ünnepnapja.** Kedden e hó 4-én Rohoncon többrendbeli ünnepély megy végbe, úgy hogy e napot nevezhetjük Rohonc ünnepnapjának. E napon avatják töl a zárdát, — e napon leplezik le Ö felségeik szobrai, — e napon van dicső királyunk névnapja, — s ugyanez a nap a főispánlátogatás napja is.

— **Közgyűlés.** A községi kath. polgári olvasókör f. hó 9-én d. n. 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Színeszet.** A színpártoló egyesület nem fogadta el Macey igazgató azon ajánlatát, hogy Szombathelyről hetenként kétszer átrándulva tartson itt előadást, mert ha ugyanaznap két helyen játszik, az előadás teljes nem lehet, de a zenekar hiánya miatt sem lehetett eddig szerződésre lépni. E hó első napjaiban az igazgató személyesen fog tárgyalni az egyesülettel, s ha nem jutnak megállapodásra, úgy más szintársulat szerződtetése iránt történik intézkedés. Bizony helyes volna, ha a szintársulat állandóan itt tartózkodna, hogy egy kis pénzt is hagyjon városunkban, nem pedig előadás után kocsióra kapva Szombathelyen költse el az itt szerzett jövedelmét.

— **Közgyűlés.** A város képviselőtestülete f. hó 6-án tartja e havi rendes közgyűlését.

— **Gyümölcs kiállítások.** Az október 8-án Szombathelyen tartandó gyümölcskiállításra eddig városunkból *Endr. di* Gábor polg. iskolai igazgató és a városi falkola kezelője, jelentkezett, ki az utszéli gyümölcsfák terméséből fog egy csoportot kiállítani; — *Waisbecker* Mária pedig saját termésü nemes fajgyümölcseit állítja ki.

— **A megyei virilisták névjegyzéke** e hó 1-től 15-ig közzszemlére kifüggesztetett. A névjegyzék szerint a legmagasabb adófizető a megyében *Gl. Erd. dy* Ferenc vépi

fák hozták neki a lakására a sok pulykát, kacst, hogy várjon... csak egy kicsit várjon. még. Várt is különösen ha biztos volt a pénz és összegyűjtötte a major-ságot soha el nem adott egyet is neveltette, gyarapította, egyikében ama kerteknek, melyeket az ajándékozók töl leltáltakatott el.

Gyűjtött, nem csak pénzt, nem volt kincs sávar ember, csak gyűjteni szeretett, mint a méh. És eszébe sem jutott, hogy mást meg akadályozzon, ha kinek ilyen tiszteletreméltó passziója akadt. Ellenkezőleg, mindig utalt a palota homlokzatának díszére. Legyenek olyanok, legyen mindenki olyan: Ezt mondta, a mikor beíratta a betéteket. Erről beszélt ha kölcsönt adott, ha visszautasított egy váltót, ezzel vizagsztalta azokat, kik a tizenegy százalékra növekedett kamattal ellen békétlenkedtek:

— Hja, gyűjtenünk kell, gyűjtsön maga is, takarítson és tegye be hozzánk, legyen olyan mint a... .

Egy bizonyos idő multán már annyira rá járt a szája, kedves zavára, hogy a mikor más izét mondott, ő akkor is csak a méht emlegette. Tanulmányozta is kedves állatjait, és életmódjukból mindenre volt hasonlata. A mikor az új palota megvett egész házsort künn a hostyán leginkább a mester emberek városrészből és sirva szitkozódva, tenyegetődzve járultak elébe bog-nárok, csizmadiák költélverők: elhallgattatta őket egy erőszakos, de néha különös poetikus hasonlattal a köpük világából.

Elhallgatott mindenkit, mindenki hallgatta.

(Végo következik.)

nagybirtokos 38118 korona 87 fill. évi adóval. Kőszegről a megye virilisei közt találjuk a következő birtokosainkat: *Esterházy* Miklós herceg *Békassy* István, *Kincs* István, dr. *Stür* Lajos, *Eitner* Gusztáv, *Markovits* József, *Szebold* Károly, *Tipka* Ferenc, dr. *Waisbecker* Antal és *Perkovits* Ferenc urakat. A pottagok közé került *Unger* Károly és *Popper* Ignác kereskedő.

— **Szüreti kilátások.** A bortermésre vonatkozólag táplált szép remények időközben tetemesen alászálltak. Az utolsó két hét sok csapadék miatt rothad a szőlő, különösen a fehér fajok, a szüret immár 20%-ot vesztett értékéből.

— **Kiállítási kaland.** A soproni iparkiállítás záró-ünnepélyére, mely a mult napokban tartatott, a szomszédos K. városból három derék iparos átrándult azzal a szép szándékkal, hogy ott tapasztalatokat gyűjtsenek. Hát gyűjtöttek is! A kiállítási vendéglo helyiségeiben egy régi jó ismerőssel találkoztak, ki a találkozás öröme egy hordó sört csapoltatott. A sör szaporán fogyott, s mikor a hordó végére járt az egyik k.-i iparos viszonzásul megrendelte a másik hordó sört. A kellő ellenőrzés hiánya folytán történt, hogy a sörből a négy hivatotton kívül hivatlanok is élveztek és a társasággal összekeveredtek. Történt hogy a k.-i iparos fizetni akarta az általa rendelt sört. De legnagyobb mebotránykozására annak a másik hordó sörnek az arát is töl követelték, mert a rendelő jó ismerős időközben valamerre eltévedt. Erre a méltatlan követelésre fölforr benne — a sör, lón nagy esöndhaborítás. — rendőrség, — igazolás stb. stb. A k.-iak nem hagyták magukat, de a tuleróvel szemben végre kudarcot vallottak. A legnagyobb figyemmel kísérték ingyen szállásaikra, és mikor másnap a tényállás kiderült, arcuk beborult, mert a sör sokba került!

— **A bérkocsik viteldija.** A város területére a bérkocsik viteldija szabályozás alatt áll, a vonatkozó szabályrendelet jóváhagyás végett a miniszteriumnál van. A vármegye szinten újból szabályozta a bérkocsi ipar gyakorlatát. Eszerint a viteldijak következők: 1-től 5 kilométerig terjedő utra kilométerenkint 40 fillér, 1-től 15 kilométerig terjedő utra minden kilométer után 30 fillér, hosszabb utra kilométerenkint 20 fillér. Visszajövet ugyanugy számítandó a viteldij. Elbe bele értődök 1 órai, 2 órai, 3 órai és illetve 4 órai várakozási idő aszerint, amit az utvonal nem hosszabb 5, 10, 15 kilométernél vagy azonfölül is elnyulik.

— **Nagy lesz a rend.** A vármegye tolyó évi augusztus havában egy szabályrendelet alkotott a közrend megóvása érdekében. Ez a szabályrendelet kihágásnak minősít minden ok nélküli lármát, kurjongatást és káromkodást. Még a koremsóban sem szabad izgatni kiabálást követni, mert 50 koronáig terjedhető pénzbüntetés a következménye. Hát bizony majd ezentul mulatni is csak csendben lehet, s vége leszen a duhajkodásnak.

— **A járvány.** A száj és körömtájás, mely állatállományunkat megtámadta, csak nem akar csökkenni. Persze nem csoda, ha maguk a gazdák annyira vigyázatlanok, hogy a járványt terjesztik. A közönség tulajdonát képező bikaállomány is belekerült a járványba, az állattulajdonosoknak óriási kára, amennyiben egy egész tenyészev veszendőbe mehet.

Az influenza feltünésekor — körülbelül 10 év előtt — divatbetegségnek látszott és nevettek rajta. Idővel azonban ezt a kéretlen vendéget alattomos és veszélyesnek kellett megismernünk. Veszélyes különösen ama utóbajok végett, melyekkel jár. Ezen utóbajok legrosszabbika a légutak és légzőszervek tartós hurutja, mely gyakran súlyos tüdőbajja fejlődik. Ajánlatos tehát minden hurutnál, mely az influenzából fejlődik, oly szert használni, mely minden hátrányos következményeknek elejét veszi. Ilyenmü kiváló szer a „Siroliu” kellemes ízű, jól emészthető és jótékony hatású szirup, melynek alapelmei Thioel és narancshéj-szirup. Ezen kitünő gyógy-páparatum minden hurutnál fényesen beválik, mert a a legrovidebb idő alatt megszünteti s így nem eléggé ajánlható.

— **Friss bécsujehelyi kolbászok, h. dog fél-vágottak, prágai sádar, theavaj, nemkülönb. csemege-sajtok** nagy választékban kaphatók **Waisbecker** Ele utóda **Schaar** Józsefnél Kőszegen.

— **Gyógyszertár-átvétel.** Van szerencsém Kőszeg város és környéke n. ó. közönségét értesíteni, hogy **Kőszegen a Csácsinovits-féle „Magyar Királyhoz” címzett gyógyszerertart a Jurisics-téren** vétel utján átvettem. Kérem szives pártfogását. Tisztelettel **Losoncy Lehel** gyógyszerész.

— **Tessék csak a Kőszegen gyártott mosószappant használni!** Az első próba megfogja gyógyzni arról, hogy ép olyan jó mint bármely más gyártmányu szappan. Kapható minden fúszerkereskedésben s a gyárosnál: **Freycberger** Sándor bórkereskedésében Kőszegen.

— **A Horgony Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Ittájata. csipőfájdalom, tejfájás, köszvény, csuzna stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnaál, minő a kolera és hányóhas-tályás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszser jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 10 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Linimentum”-ot tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Különfélék.

* Anyakönyvi statisztika. A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési- és házassági-eseteket jegyezték be:

Születés.

Szept. 22-én. Schätzl Lajos és Dobler Mária, leánya Emilia, ág. hitv. ev.

Szept. 24-én. Adler Lajos és Braun Berta, leánya Erzse, izr.

Szept. 23-án. Raker Gyula és Preisz Zsuzsanna, leánya Julia, r. kath.

Szept. 23-án. Schulák Ede és Cennák Erzse, leánya Emma, r. kath.

Szept. 24-én. Groszmann József és Freiburger Anna, leánya Anna, r. kath.

Szept. 20-án. Meszlényi Károly és Szeizer Mária, leánya, r. kath.

Házasság.

Szeptember 22-én. Perkovits János és Prenner Paula, Kőszeg, r. kath.

Szeptember 22-én. Beyer Jenő, Kőszeg és Schönovszky Emma, Zeltoc, ág. hitv. ev.

Közgazdaság.

§ A gazdák figyelmebe. A földművelésügyi miniszterium, tekintettel a mostani takarmányhiányra, időnként közli a hozzá bejelentett eladási készleteket. Gazdálkodással foglalkozó olvasóinknak szolgálatot véltünk teljesíteni, midőn e kimutatásokat megszerezzük és ebből, ha hozzánk fordulnak, a legközelebb eső és legjobb forrásokat készséggel közöljük.

§ A gyümölcsfák trágyázása. A gyümölcsfák trágyázása céljából a műtrágyaték hovatovább szélesebb körű alkalmazást nyernek, alkalmazásuk azonban nem mindenütt történik helyesen. Tíz évesnél fiatalabb fáknál azok tövében, ennél idősebb fáknál pedig a korona-csurgás irányában kell trágyaféleket kiszórni és alátakarítani. Ha sűrűn ültetett erőteljes növekedésű fákat akarunk műtrágyázni, akkor azokat a talaj egész területére szórhatjuk ki, s ha a fák alja tüvel van befedve, előzőleg eses boronával járassuk azt meg, azután szórassuk ki a műtrágyákat s ismét boronáltassuk meg a talajt. Ha rendelkezünk rétskarifikátorral akkor azzal keverjük be a kiszórt trágyát 20 cm. mélyen járattván azt, mert így a talajt jól átzellőztetjük és ez úgy a gyümölcsték gyökérzetének, mint a gyepek is a nagy előnyére valik. Ha azonban csak egyes fákat akarunk trágyázni, úgy a trágyát a korona csurgás körzetében kell kiszórni, mert ezen körben — sőt azon kívül vannak a tápanyag felszívására képes gyökerek.

Ha a fákat az összes tápanyagokkal akarjuk ellátni — s ez a leghelyesebb, lazább talajon 100 négyz. m. területre adjuk 10 kg. káinitot vagy 2.5 — 4 kg. 40%-os kálitrágyát, 3.5 kg. szuperfoszfátot és 2.5 kg. kén-savas-ammoniakot ősszel, tavasszal pedig 2.5 kg. salétromot. Kötöttebb talajon ugyanilyen területre 4 kg. kén-savas-ammoniakot és tavasszal 2-3 kg. chilisalétromot.

A buja fejlődésű fáknak, melyek sok hajtást és levelet növesztenek, inkább káli és foszfor-sav trágyákat adjunk, messzelegény talajon pedig 100 m² területre 8 kg. égetett meszet szórjunk ki, ha pedig a fahajtásainak növekedését akarjuk előmozdítani, akkor a nitrogén-trágyákat, főképen pedig a chilisalétromot alkalmazzuk.

Ha a fák alatt más növényeket is termelünk több műtrágyát is alkalmazhatunk, a fentebb felsorolt mennyiségénél. A trágyázás megfelelő ideje a levélhullás és kítavaszkodás közötti időszak. A kálisók és foszfor-sav trágyák ősszel, vagy tél folyamán szórandók ki, hogy még kellő időben hozassanak a talaj mélyebb rétegeibe, a kén-savas-ammoniak egy részét is ekkor lehet kiszórni, a többit és a chilisalétromot pedig kítavaszkodáskor alkalmazzuk. A tavaszi trágyázással a virágzás és megkötés idejét jó bevárni, mert a termő fák több tápanyagot igényelnek mint a meddőfák.

A gyümölcsfák trágyázásánál különösen a kálitrágyának van nagyon fontos szerepe, mert a kálitrágyák úgy a hajtások, mint a gyümölcsképzést nagyon előmozdítják s a gyümölcsmínőségét is nagyon javítják. A kálidús hajtás fagyállóbb, hamarabb beérik. Legtöbb káliumot igényelnek az almafák azután a csontármagvak és végén a körte félék. A törpe fák aránylag több és erősebb trágyázást kívánnak, mint a nagy gyümölcsték.

§ Mikor etessünk az állatokkal foszfor-savas meszet. A mesterségesen készített foszfor-savas mesz etetése külön növendék állatokkal mindinkább terjedőben van, mert a csontképződést — s így az állatok növekedését és fejlődését rendkívül elősegíti. Vannak takarmányok, melyek foszfor-savban és meszben rendkívül szegények s különösen mikor ilyeneket etetünk célszerű mesterséges foszfor-savas meszet is etetünk. Foszfor-savban szegény mindennemű szalma, répaszelet és moslék. Mesz-szegény a szalmafélek mindennemű gyöküvény, szemes takarmányok, korpá maláta-csira. Következik tehát ebből, hogy különösen abban az esetben, ha sok szalmát és gyöküvényt etetünk, szükséges egyidejűleg mesterséges foszfor-savas-meszet is etetünk, feleletendő foszfor-savas meszet csak megbízható helyről szerezzük be így pl. a „Hungaria” műtrágyagyártól (Budapest) mert kétes eredetű ilyen anyag ártalmára lehet az állatoknak.

§ Homoki szőlők trágyázása. A homoki szőlők trágyázása sok nehézségbe ütközik, mert viszonyítva a nagy területű szőlőkhöz, rendszeren nem termeltetik elégséges istállótrágya. Ezen a bajon most már könnyen lehet segíteni a műtrágyák segítségével, a melyek használata mellett az istállótrágyát teljesen nélkülözni lehet. Az orsz. növénytermelési kísérleti állomás számos kísérletet végzett homoki szőlők műtrágyázásával az ország különböző pontjain, melyek azt bizonyítják, hogy a műtrágyázott szőlők legtöbb esetben 10 hl-nél is több bort szolgáltatnak. A kísérletek a következő műtrágya-keveréket ajánlják legjobban kat. holdanként 250 kg. szuperfoszfát 125 kg. 40% káli, a második évben pedig 1 m/m salétrom fejtrágya gyanánt. Eze műtrágyázásnak hatása a 3-ik évre is kiterjed.

Nyilatkozat.*)

Alulírott *Deutsch Jenő* kőszegi lakos sajnálatosul kijelentem, hogy az 1904. évi augusztus hó 31-én d. e. 9 órakor Kőszegen a heti vásár alkalmával *Adler Adolf* urral szemben elkövetett tettelegességemet felháborodásomban követtem el, miért is ez uton tőle ünnepélyesen bocsánatot kérek.

Kelt Kőszegen, 1904. évi szept. 29-én.

Deutsch Jenő.

*) E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

2042/1904. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi m. kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kőszegi általános takarékpénztár végrehajthatóak *Szovjak Hugo* ügyvéd kőszegi lakos ügygondnok által képviselt *Schmidt Kristof* és *neje szül. Pfeifer Cécilia* végrehajtást szenvedők elleni 1520 kor. — t. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbíró területén lévő Rendek községben fekvő a rőt-rendeki 513. sz. tjkvben *Schmidt Kristofné* szül. *Pfeifer Cécilia* tulajdonánál felvett A I. 1. sor 2330 hrsz. számú 17. házzámu ingatlanra 336 korona, — az A I. 2. sorsz. alatt felvett közös erdő és legelő illetőségre 482 korona, — az ugyanott A II. 1. sorsz. 2216. hrsz. ingatlanra 502 kor., — az A II. 2. sor 2985 hrsz. ingatlanra 248 korona. — A A + 1. sor 1688 hrsz. ingatlanra 132 korona és az A + 2. sor 2537. hrsz. ingatlanra 56 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1904. évi október hó 22-ik napján

délelőtt 10 órakor

Rendek község házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, 38 k. 60 f., 48 k. 20 f., 59 k. 20 f., 24 k. 80 f., 13 k. 20 f. és 5 k. 60 f. készpénzben, vagy az 1881. LX. tör.-cikk 42. §-ában jelzett árto-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldötti kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cikk. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át- szolgáltatni.

Kőszegen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1904. évi július hó 26-ik napján.

Halasz Ernő.
kir. aljbíró.

H i r d e t é s e k.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém, Kőszeg és vidéke u. é. közönségének szíves tudomására juttatni, miszerint **1904. évi október hó 1-től** a

Mulató vendéglő helyiségeit

átvettem.

Törekvésem lesz, hogy a u. é. közönségnek csak kitűnő minőségű, tiszta italokkal valamint jó izléses ételekkel szolgáljak, a miért is kérem, vállalatomat becses támogatásával megtisztelni szíveskedjék.

Kőszeg, 1904. okt. 1-én.

Tisztelettel
Perkovits János.
vendéglős.

Minden családnak

saját jól feltogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle

Kneipp maláta kávé

szabadna pótlékul használni
a mindennapi kávéhoz.

Mirigyeknél, vérbajnál, angol kórnaál, bőrkütegnél, esuznál, torok- és tüdőbajoknál, meg-hülésnél, idült köhögésnél, hörghurutnál. — nem különben gyenge s vérszegény gyermekek edzése és erősítésénél újból ajánlom a közkedvelt és orvosilag gyakran rendelt

Lahusen-féle Jod-vas-májolajat.

A legjobb leghatásosabb májolaj. Hatása vérképző, nedvnyitó és étvágygerjesztő. Rövid idő alatt fokozza a test erejét. Többet ér minden más hasonló és újabb személ. Ize finom és kellemes, azért mindenki szívesen veszi be, minden ellenkezés nélkül. Szaparodó évi szükséglet leglobban bizonyít a jószág és közkeresetség mellett. Számos bizonyítvány és elismerő irat. Ára **3-50** korona. — Mindenki óvakodjék az utánzatoktól, és a vételül ügyeljen Lahusen gyógyszerész Bréma című cégemre. Főraktár Kőszegen: a „Magyar Királyhoz” és „a szerencséhez” című gyógyszer-tár.

Az amerikai kiutazásról.

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumen keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tizennyolc napot kell tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak, a flumei tizennyolc napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. A ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengei utazást, be nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan 7 nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna, valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a flumei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnöknek, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétség-telenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oderbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan 7 nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynökök vagy megbízott senkit fel nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az a legcélszerűbb, ha a kivándorló ott a hol tartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló taveratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartsák s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap.

Missler F., Bremen.

Szőlőhegy

a Burger dűllőben természetesen együtt eladó; a fel-
tétel a **Király-ut 721. sz.** ház első emele-
tén megrendelhető.

Százas, kedvesség és áruval ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vasárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel
sok haszontalan utanzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Füreszpor

szekérszám adatik el **Czeke József & társa**
füresztelepénél.

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NACY ÜVEC
ÁRA : 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA. 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLEKELVÉ VAN! ...

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész cs. és kir. udv.
szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Radositz, Csehország, u. p. Bilin.

Ismételten jó eredménnyel használtam az
ön Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus
vértisztító teáját beteges állapotaimban, mint:
a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásainál,
reumatikus hátgerincbántalmaknál, gyenge
emésztésnél, vértululáshoz, agygyulladásnál, stb.
ugy, hogy ezáltal megtakarítottam magamnak
egy tüdői vagy hidegvízgyógyintézetűi kúrát,
a mihez különben sajnos nincsenek is meg az
anyag eszközök, hivatásomból kifolyólag pe-
dig hiányzik a szükséges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről
csak kellemes kötelességemre teszem, hogy ezt
a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritis antireu-
matikus vértisztító teát minden ilyen bajban
sz szenvedőnek legmelegebben ajánljam, és ahol
csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így önnek
kitűnő találmányaért valamiképpen kimutassam
hálámát és hogy a szenvedő emberiséget, a
hogyan az ön oly pontosan gyógyító készit-
ménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem
erre a gyógyszerközre. Kitűnő tisztelettel

Vinzenz John P., lelkész.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir.
udvari szállítóval Neunkirchen, Alsó Ausztria, vala-
mint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban
1 csomag ára 2 k., 1 postacsomag = 15 csomag ára
24 k. Bérmentve minden magyar postafiókára.

Jónak, a jobb az ellensége

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő
szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut
ruhaneműk mosására, a Schicht által újonnan felfal-
lat

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

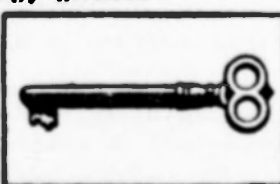
védjegy,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére
csökkent.
  2. Fáradságot a negyedére.
  3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
  4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varázsolja
a ruhát.
  5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártal-
matlan, améért az alatt jegyzett cség keszeséget
vállal.
  6. Rendkívül károsága folytán olcsóbb, minden más
mosószertől.
- Megkülönböztetésül válik minden háziasszony és
mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.
- Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, lealkalmasabb és legolcsóbb szappan.

Minden káros alkatrészektől mentes.

..... Mindenütt kapható! .....

Biztosítom arról, hogy minden karol-
szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyet egyikevel
legyen átitva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, és európai
szereplője.

Sok ezer ember egészsége

legja me-védni a legu.abb. szatadalmazott

„Japan“ kloset-ülés.

Minden érvényesítésre alkalmas.

Vízöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem tagyhat be!
Nem dugulhat be!
Leghazalmai

Betegpótlási cikkek. Szobakiosztások.

Be-egítő kocsik.

Képes árjegyzék a katalógusban.

Guttman L. kloset gyár
BUDAPEST, IV. Városház utca 2. szám

Keil-lakk

legkátimóbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél
Közszegen.

Császári és királyi udvari szállító

Fernolent

cipőfénymáz a legjobb fénymáz a világon és fénycrém világos és fekete cipőkhöz,
minden bőrnemnek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik.
Elviselt, foltos cipők sárga vagy barna bőrből a LYOSIN (diszfénymáz) által mintha
újakká lennének.

Alapítva 1832. Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

Mosáshoz csak Brunne-féle szappan veendő.

Női felöltők, valódi szőrme kabátok, Paletok, Havelokok és Gyermek-köpenyek.

Collierek, valamint szkunksz, perzsia és asztragan szőrmékből.
Ruhakelmék, Flanellek, Pargetok, Blous és Ruha-Selymek,
Bársonyok és Blouse-Pannok.

Legnagyobb választék

Stauber Sándor

divatáruházában Szombathely.

Árjegyzéket és mintákat kívánatra bérmentve küldök!

Nyomatott Faigl Gyula könyvnyomdájában Közszegen.

Meglepő olcsó árak!!!

Minden verseny kizárva!!!